

Revista ECONOMICA

Supliment ● nr. 35 ● 2 septembrie 1977

UZINA MECANICĂ CLUJ-NAPOCA

Calea Baciului nr. 2 execută pe bază de comandă fermă:

- *Transportoare cu role*
- *Role 51-60-89 și 108 de lungimi diferite conform cererii beneficiarului*
- *Reparări și rebobinări de motoare electrice de orice putere cu tensiune de 0-6000 V.*

CITITORI!

În RAPORTURI DE MUNCĂ, volumul II, veți găsi legislația în vigoare pînă la 31 iulie 1977 privind: concediul de odihnă, concediul fără plată, alocația de stat pentru copii, asigurările sociale pentru persoanele încadrate în muncă, trimiterea la tratament și odihnă, asistența medicală, cantine-restaurant, delegarea și detașarea, trecerea în altă muncă în interesul serviciului, transferarea, regimul

muncii la domiciliu, regimul juridic al normelor de muncă locale etc.

Vă puteți asigura primirea la domiciliu a lucrării, prin remiterea de comenzi ferme pe adresa redacției, care vor fi onorate cu plata ramburs.

La cerere, puteți primi și volumul I din Raporturi de muncă.

ASOCIAȚIA ECONOMICĂ INTERCOOPERATISTĂ INDUSTRIALĂ FRĂSINET — JUDEȚUL TELEORMAN

oferă în perfectă stare — nefolosite — următoarele:

- *măsură etalon 500 litri*
- *măsură etalon 200 litri*
- *măsură etalon 100 litri*

<p>1</p> <p>C.M.C.I.B. — UZINA BUCUREȘTI Șos. Giurgiului, nr. 3, Jilava Telefon : 85.73.40</p>	<p>2</p> <p>ȘANTIERUL NAVAL OLTENIȚA Str. Portului nr. 45—46 județul Ilfov Telefon : 10320 — Telex 81114</p>	<p>3</p> <p>C.P.C.D.M.R. — BAZA BERCENI — BUCUREȘTI Șos. Berceni Fort nr. 5 Telefon : 83.64.47</p>
--	--	--

**METAIE
PRODUSE DIN METAL**

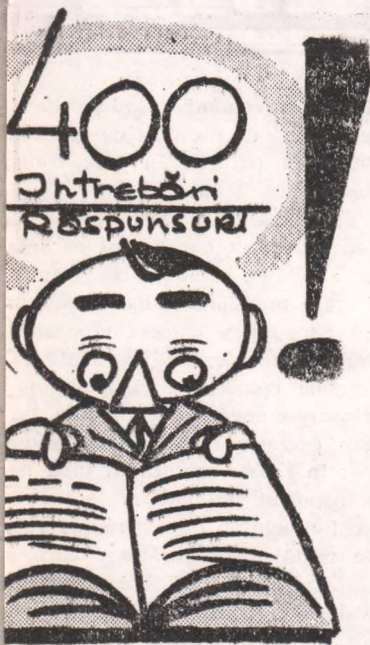

Oțel rotund

- 35 M16 Ø 100 kg. 293
- 21 TCM 12 Ø 100 kg. 158
- 13 CN Ø 30 Ø 90 kg. 650
- 18 MOCN 10 Ø 90 kg. 229
- OLC 35 Ø 150 kg. 2700
- 18 MC.10 Ø 110 kg. 3530
- 18 MC 10 Ø 120 kg. 2185
- 21 TMC. 12 Ø 140 kg. 1010
- 41 MOC 11 Ø 150 kg. 360
- 13 CN 30 Ø 120 kg. 462
- 13 CN 35 Ø 130 kg. 1387
- 13 MONC 13 Ø 110 kg. 551
- 18 MOCN 13 Ø 140 kg. 8000
- 13 ON 35 Ø 110 kg. 4000
- 13 CN 30 Ø 130 kg. 416
- 18 MOCN 13 Ø 160 kg. 3266
- W 3355 Ø 180 kg. 300
- Oțel pătrat 200×200 21 MOMC12 kg. 4000
- 180×180 OLC 35 kg. 6509
- 200×200 21 MOMC12 kg. 3700
- Oțel rotund 18 MC 10 Ø 32 kg. 1821
- 13 CN 35 Ø 32 kg. 296
- 13 CN 30 Ø 45 kg. 774
- 18 MC 10 Ø 42 kg. 695
- 18 MOMC 13 Ø 60 kg. 1061

- 21 MOMC 12 Ø 55 kg. 504
- 21 MOMC 12 Ø 60 kg. 237
- 18 MOMC 13 Ø 65 kg. 2360
- 21 MOMC 12 Ø 80 kg. 267
- Oțel pătrat 40×40 OLC 15 kg. 775
- rotund 46 mm OLC 35 kg. 6000
- Oțel lat arc 3 150×2 kg. 388
- rotund OLC 60 Ø 28 kg. 4870
- CN 35 Ø 24 kg. 1000
- 18 MOCN 13 Ø 28 kg. 491
- 15 CO 8 Ø 30 kg. 680
- arc 4 Ø 30 kg. 740
- 40 C 10 Ø 30 kg. 2700
- 33 MOC 11 Ø 25 kg. 4003
- 31 MOMC 12 Ø 25 kg. 2964
- W 3355 pătrat 25×25 kg. 369
- Hexagon H 15 OL 42 kg. 242
- H 15 OL 50 kg. 845
- H 24 0137 kg. 6009
- H 30 01 42 kg. 1083
- Oțel lat 61 37 IN 50×14 kg. 7847
- Tablă 01 37 1R 0,3 mm kg. 441
- Teavă OLT 35 51×6 ml. 216
- OLT 45 159×25 ml. 330
- OLT 45 121×12 ml. 244
- OLT 45 51×10 ml. 50
- OLT 25×5 ml. 138
- OLT 35 70×5 ml. 1000
- 73×4 ml. 156
- OLT 121×6 ml. 455
- OLT 70×6 ml. 55
- OLT 45 102×5 ml. 200

- OLT 35 70×7 ml. 114
- 48×6 ml. 91
- 83×8 ml. 69
- 32,5×10 ml. 198
- 299×36 ml. 69
- Hexagon 01 42 II 10 kg. 362
- 01 42 H.11 kg. 234
- 01 42 H 12 kg. 770
- OL 42 37 H. 24 kg. 5000
- Oțel rotund OLT 65 Ø 110 kg. 2707
- Tablă OL 50 45 mm kg. 14591
- Teavă OLT 35 163×9,5 ml. 54
- Oțel lat 55×14 OL 37 kg. 16545
- Teavă OLT 45 114×5 ml. 4024
- Idem 14×2,5 OLT 35 ml. 200
- Idem 12×1 OLT 35 ml. 200
- Idem 12×2 OLT 35 ml. 2000
- Idem 8×1,5 OLT 35 ml. 350
- Idem 15×1,5 OLT 35 ml. 900
- Idem 8×1,5 OLT 35 ml. 3500
- Idem 16×2 OLT 32 ml. 3300
- Idem 38×5 OLT 35 ml. 171
- Idem 50×7,5 OLT 35 ml. 99
- Idem 53×7 OLT 35 ml. 63
- Idem 57×3 OLT 35 ml. 193
- Idem 57×4 OLT 35 ml. 876
- Idem 57×5 OLT 35 ml. 49
- Idem 57×3,5 OLT 35 ml. 46
- Idem 60×4 OLT 35 ml. 2000
- Idem 60×8 OLT 35 ml. 300
- Idem 82,5×10 OLT 35 ml. 109
- Idem 83×8 OLT 55 ml. 16

**400 ÎNTREBĂRI
RĂSPUNSURI**

Veți găsi în lucrarea

**gestionarea
și controlul
valorilor
materiale
și bănești**

lată sub tipar

*Pentru a vă asigura
împlinirea lucrării, remi-
ți comenzi colective, pe
la adresa redacției, care
vă vor fi onorate ramburs
în „Cartea prin poștă”*

- Idem 89×5 OLT 35 ml. 444
- Idem 95×5 OLT 35 ml. 190
- Idem 102×4,5 OLT 45 ml. 90
- Idem 108×5 OLT 35 ml. 16
- Idem 114×5 OLT 35 ml. 98
- Idem 114,3×4,75 OLT 45 ml. 450
- Idem 114×20 OLT 55 ml. 39
- Idem 121×5,5 OLT 35 ml. 26
- Idem 121×10 OLT 35 ml. 150
- Idem 127×22 OLT 35 ml. 64
- Idem 140×25 OLT 35 ml. 14
- Idem 152×6 OLT 45 ml. 12
- Idem 168×16 OLT 35 ml. 49
- Idem 273×25 OLT 45 ml. 12
- Idem 273×48 OLT 45 ml. 37
- Teavă 325×20 OLT 45 ml. 5
- Idem 377×10 OLT 35 ml. 6

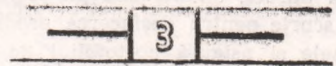
**CONSTRUCȚII - INSTALAȚII
ELECTRICE**

- Contactori TCA 6 110 V.c.c. 4.4 buc. 18
- Idem TCA 6 24 V.c.c. 4.4 buc. 25
- Idem TCA 6 24 V.c.c. 6.2 buc. 29
- Idem TCA 6 24 V.c.c. 4.4 buc. 15
- Idem TCA 6 24 V.c.c. 4.4 buc. 183
- Idem TCA 6 24 V.c.c. 8.0 buc. 27
- Idem 6 24 V.c.c. 5.3 buc. 74
- Idem TCA 6 110 V.c.c. 4.4 buc. 30
- Idem TCA 6 220 V.c.c. 6.2 buc. 15
- Idem TCA 6 220 V.c.c. 5.3 buc. 15
- Idem TCA 6 24 V.c.c. 7.1 buc. 50
- Idem TCA 10 24 V.c.c. 4.4 buc. 44
- Idem TCA 10 220 V.c.a. 4.4 buc. 40
- Idem TCA 10 24 V.c.c. 4.4 buc. 102

- Idem TCA 32 24 V.c.c. buc. 59
- Idem TCA 200 220 V.c.a. buc. 12
- Idem TCA 200 380 V.c.a. buc. 17
- Lămpi portative LPCN buc. 800
- Relee RI. 3 24 V. 4.4 buc. 24
- Idem RI 3 110 V. c.c. 3.3 buc. 5
- Idem RI. 3 110 V. c.c. 2.2 buc. 13
- Idem RI. 3 220 V.c.a. 4.4 buc. 7
- Idem RI. 3 220 V. c.a. 2.4 buc. 6
- Idem RI 3 380 V. c.a. 4.4 buc. 37
- Idem RI. 8 cod. 20302 buc. 98

**PIESE DE SCHIMB
RUI MENȚI**

- PIESE DE SCHIMB SR. 113**
- Cuzineți palieri buc. 69
  - Idem palieri buc. 54
  - Cărbuni dinam buc. 542
  - Alternator SR 113 buc. 28
  - Port diode buc. 55
  - Distribuitor buc. D 600—buc. 6
  - Electroștergător parbriz buc. 34
  - Element filtru aer buc. 7
  - Idem mic buc. 15
  - Idem aer buc. 15
  - Segmenți motor buc. 119
  - Transmisie cardan buc. 16
  - Distribuitor ulei SR 116 buc. 10
  - Distribuitor hidraulic DEVROTEH 3
  - Motor electric cu flacășă tip B.S—160 L×1500 A, 11 Kw, 1460 T/n 220—320 V. buc. 10
  - Electromotor Elerom tip A02—82—4 54 Kw, 1475 T/m, 220—380 V, 50 Hz buc. 1
  - Separator S T E buc. 2
  - Lanț industrial Ø 13 kgr. 1793

CONTRACT ECONOMIC

CALITATEA, PREȚUL DE FACTURARE ȘI TERMENELE DE LIVRARE ÎN CONTRACTELE DE LIVRĂRI PENTRU EXPORT

Legea nr. 71/1969, art. 4, alin. 1. prevede că „furnizorii au obligația de a-și asigura portofoliul de comenzi care să permită folosirea integrală și cu maximum de eficiență a capacităților de producție“. Aceeași obligație a unităților economice este stabilită și prin Legea nr. 11/1971, art. 12 pct. B, lit. C: „În domeniul comercial, întreprinderea are următoarele atribuții principale, purtând răspunderea pentru îndeplinirea lor: încheie contracte de lungă durată, anuale sau pe perioade mai scurte pentru desfacerea produselor sale și asigură portofoliul de comenzi necesar“.

Textele citate mai sus se referă la obligația de principiu pe care o au unitățile din țara noastră de a încheia contracte economice, indiferent de faptul dacă produsele pe care le fabrică sînt supuse, sau nu, unor repartizări prin balanțele materiale. Dacă producătorii au această obligație de a încheia contracte la întreaga capacitate de producție și de a nu refuza beneficiarii interni potențiali ori de cîte ori au posibilitatea de a asimila fabricarea produselor curente, cu atît mai mult capătă caracter imperativ această obligație atunci cînd obiectivul viitorului contract îl constituie mărfuri destinate exportului.

În acest domeniu, al exporturilor, în repetate rînduri s-a subliniat prin documente de partid și de stat nu numai obligativitatea încheierii contractelor interne, ci și aceea ca specialiștii din unitățile producătoare să participe alături de cei din întreprinderile de comerț exterior la prospectarea piețelor externe și să-și adapteze producția la cerințele acestor piețe.

Față de specificul activității de export și a actelor normative care au incidență asupra contractelor de livrări pentru export, în practică, asupra a trei probleme mai importante se pot naște discuții între părți: ni-

velul calitativ al mărfurilor, prețul de facturare și termenele de livrare. Credem util să expunem unele considerente cu privire la aceste aspecte, evident, în lumina actelor normative în materie.

● Stabilirea calității mărfurilor de către părțile contractante este o operațiune mult ușurată de faptul că soluțiile fundamentale sînt date prin fișele tehnice sau caietele de sarcini anexate la convențiile anuale de export care, așa cum am arătat sînt obligații pentru părți; furnizorii nu au dreptul, sub nici o motivare, să discute condițiile de calitate stabilite prin aceste documente. Împrejurarea că prin standarde sau norme interne sînt prevăzute alte condiții de executare a unor produse identice sau similare nu are nici o relevanță. Probleme mai dificile pot să apară în situația în care cumpărătorii externi solicită alte condiții de calitate, finisare, ambalare etc., decît cele prevăzute în fișele tehnice sau caietele de sarcini. Soluția în asemenea situații este dată de normele de drept în materie, în sensul că unităților producătoare le sînt opozabile condițiile stabilite prin contractele externe numai dacă și-au dat acordul înainte de încheierea lor.

● Cu privire la prețul intern de facturare normele de drept prevăd că el se formează în condiția de livrare franco frontiera română, fiind deci compus din: prețul intern, stabilit potrivit legislației în vigoare, la care se adaugă, după caz, contravaloarea ambalajelor sau alte cheltuieli determinate de executarea unor lucrări sau operații stabilite prin contracte, neprevăzute în standardele sau normele interne, precum și cheltuielile de transport (dacă nu sînt cuprinse în prețul intern). Pentru a se evita orice încercări de încărcare nejustificată a prețurilor interne pentru mașini și utilaje noi, subansamble și părți componente ale mașinilor, utilajelor, calculele de fundamentare ale acestora se impune a fi, obligatoriu, avizate și de întreprinderea de comerț exterior exportatoare.

Legat de prețul de facturare, în practică încheierii contractelor de livrare pentru export s-a ridicat problema definirii noțiunii de franco

frontiera română (condiție de livrare prevăzută de normele de drept în materie) în cazurile în care transportul se efectuează via mare.

Răspunsul la această problemă este dat de sistemul nostru organizat care a impus adoptarea condițiilor de livrare menționată. Este bine cunoscut că expedierea către cumpărătorii externi a mărfurilor prevăzute în contractele comerciale internaționale de vânzare-cumpărare constituie un act exclusiv al unităților producătoare; în aceste condiții în mod normal transportul pe parcurs intern trebuie să fie achitat de expeditor, respectiv de unitatea producătoare care are răspunderea planificării mijloacelor de transport și care, la rîndul ei, decontează aceste cheltuieli exportatorului. Așa fiind, ar fi cu totul necorespunzător ca această sarcină — de expediere de plata transportului — să revină cumpărătorilor, sistem care ar împiedica crearea unui aparat administrativ eficient. În schimb, odată ajunse în țară, în oricare port românesc, cheltuielile unităților producătoare în vederea încărcării și debarcării în gară portuală trebuind să fie achitate ca un punct terminus, echivalent cu franco frontiera română.

Economic se impune ca toate cheltuielile provocate de manipularea mărfurilor și încărcarea mărfurilor pe nave să fie decontate de prestatorul de servicii portuare — Navron — direct întreprinderii de comerț exterior exportatoare; în funcție de condiția de livrare externă, această factura cumpărătorului extern poate să acopere cheltuieli, sau le va suporta, fiind incluse în prețul de vânzare.

Reproducem în continuare o condiție privind prețul, așa cum a fost formulată într-un contract încheiat între I.S.C.E. Mecanoexport cu un partener intern:

„Deoarece livrarea se efectuează franco frontiera română, la acest preț se adaugă contravaloarea ambalajelor dacă nu au fost cuprinse în prețul de vânzare, cheltuieli determinate de executarea unor lucrări sau operațiuni stabilite prin contracte și neprevăzute în standardele sau în normele pe baza cărora a fost fixat prețul intern de livrare precum și cheltuielile de transport și manipulare, pînă la frontiera României, dacă prețul a fost stabilit

franco uzină sau franco depozitul furnizorului.

Cheltuielile suplimentare, prevăzute în alineatul precedent vor fi indicate separat în factura internă pentru produsul livrat.

Pentru cheltuielile suplimentare în raport de prețul stabilit conform temeiului legal, furnizorul va prezenta exportatorului, documentele justificative, odată cu factura“.

● Termenele de livrare pe zile fixe calendaristice, așa cum obligă legislația economică, se stabilesc de către părți, în interiorul perioadei trimestriale, în funcție de cerințele cumpărătorului extern și posibilitățile reale de fabricare a unității furnizoare. Așa cum vom arăta într-un viitor articol credem că în cadrul acestor genuri de contracte nu este imperativ necesară stabilirea termenelor strict pe zilele calendaristice. Într-o asemenea situație, termenul ultim de livrare este — în mod implicit — în ultima zi a trimestrului respectiv. Penalitățile datorate pentru livrări cu întârziere nu încep deci a curge decât din prima zi a trimestrului următor.

● Neîncheierea contractelor economice de livrare pentru export se sancționează pe cale contravențională cu o amendă între 1000—7000 lei, stabilită prin H.C.M. nr. 306/1970. Problema care se pune este a termenului în care trebuie încheiate asemenea contracte.

Este bine cunoscut că, în cadrul aprovizionării tehnico-materiale, H.C.M. nr. 1011/1972, la art. 2, stabilește obligația pentru furnizor să emită proiectul de contract în termen de 20 zile, care începe să curgă, fie de la data primirii repartiției, fie de la primirea comenzii (atunci când produsele nu sînt supuse a fi repartizate prin balanțe materiale). În cazul contractelor de livrare pentru export, nu este aplicabil textul de mai sus, deoarece legislația specială în materie prevede obligația încheierii acestor contracte în termen de 10 zile de la data primirii comenzilor transmise de întreprinderea de comerț exterior.

Nerespectarea acestei îndatoriri, pe lângă consecințele negative pe care le poate prilejui cu privire la obligațiile externe asumate, atrage și sancțiunea contravențională arătată mai sus.

dr. AL. DETEȘAN

CALITATE

CONTROLUL ȘI CONFIRMAREA CALITĂȚII PRODUSELOR ÎN LUMINA LEGII nr. 7/1977

Potrivit art. 3 din Legea nr. 7/1977, calitatea produselor se realizează prin respectarea cerințelor tehnice economice, constructiv-funcționale, estetice și de fiabilitate. În acest scop, produsele „trebuie să corespundă parametrilor de calitate prevăzuți în standarde, norme tehnice, caiete de sarcini și contracte. Colectivele de oameni ai muncii, conducerea unităților economice și organele de control au obligația să ia toate măsurile ce se impun pentru a nu admite nici o abatere de la normele de calitate“.

Controlul calității produselor se efectuează în primul rînd — potrivit art. 7 — de către muncitorii care le execută, de maiștri și ceilalți conducători ai procesului de producție. Apoi, controlul se exercită de către organele de control tehnic al calității pe fluxul de fabricație și asupra produselor finite.

În privința acestei faze a controlului, sînt de reținut mai multe aspecte.

În primul rînd — faptul că aceste organe se constituie ca serviciu, birou și colectiv independent de control tehnic al calității în subordinea directă a conducătorului unității și a inspectoratelor județene și al municipiului București pentru controlul calității produselor.

În al doilea rînd — faptul că sfera controlului se extinde și asupra materiilor prime, materialelor, pieselor, semifabricatelor, subansamblelor, pe întregul flux de fabricație.

În concepția noii legi, recepția calitativă care se efectuează de către unitatea beneficiară face parte integrantă din controlul calității produselor. Astfel, verificarea făcută de către unitatea beneficiară este menită să împiedice pătrunderea în circuitul economic a acelor produse care, deși prezentau vicii de calitate, aceste vicii nu au fost identificate, constatate și evidențiate de către factorii din unitatea furnizoare cărora le revin, conform celor arătate mai sus, atribuții în legătură cu controlul calității produselor.

În conformitate cu art. 15 alin. 1 din Legea nr. 71/1969, „beneficiarul are dreptul să controleze pe parcursul executării produsului contractat, modul în care furnizorul îndeplinește clauzele convenite cu privire la calitate“.

Efectuarea acestui control, deosebit de recepția produsului finit, constituie deci, un drept de care unitatea beneficiară poate uza sau nu.

Această facultate se transformă însă în obligație atunci cînd produsele contractate reprezintă utilaje tehnologice, instalații și alte produse de complexitate tehnică ridicată. În adevăr, cu privire la această categorie de produse, art. 48 din Legea nr. 7/1977, prevede în sarcina unităților beneficiare obligativitatea verificării calității pe faze de fabricație. Legea prevede totodată cazurile în care unitățile beneficiare pot realiza acest control prin alte unități specializate cu care încheie contracte economice în acest scop.

Confirmarea calității produselor se face prin certificatele de calitate, de garanție, buletine de analiză sau alte documente de certificare a calității emise de unitățile producătoare și de bazele de aprovizionare tehnico-materială (art. 49).

Deosebit de aceasta, confirmarea calității se face și prin aplicarea vizei de control pe produse sau pe documentele de însoțire a acestora pe fluxul de fabricație și în final (art. 47).

Lipsa acestor confirmări îndreptățește unitatea beneficiară să refuze preluarea produselor și plata prețului.

dr. C. JORNESCU

FINANCIAR

CAZURILE ÎN CARE NU SE DATOREAZĂ PENALIZĂRI DE ÎNTÎRZIERE

În cadrul îmbunătățirilor aduse regimului juridic al acordării și decontării avansurilor în numerar se cuprind și inovațiile introduse în art. 38 alin. 2 și 5 din Regulamentul operațiilor de casă ale unităților socialiste, aprobat prin Decretul nr. 209/1976.

● Este de remarcat, în primul rând, că Regulamentul aprobat în anul 1976 a introdus o măsură care va înlătura o serie de interpretări și practici diverse, măsură care, totodată scoate în evidență aplicarea prezumției de culpă în sarcina titularului de avans ce a fost instituită prin lege. Ne referim la prevederea din art. 38 alin. 2 din Regulament în sensul că penalizarea nu se aplică atunci când decontarea cu întârziere a avansului a fost provocată de anumite cauze de natură obiectivă. Cauzele respective sînt: suspendarea circulației mijlocului de transport, îmbolnăvirea titularului de avans sau alte asemenea cazuri. Enumerarea din text este desigur exemplificativă odată ce în final se menționează și alte cazuri asemănătoare. Competența de a aprecia asupra naturii „asemănătoare” a altor cauze este stabilită pentru conducătorul unității, care va hotărî numai pe baza propunerii făcută de conducătorul compartimentului financiar-contabil. Desigur că nu este vorba de o apreciere arbitrară, ci de una realistă, responsabilă bazată pe cauze cu adevărat obiective și care să fie într-adevăr „asemănătoare” cu cele două cauze expres prevăzute de legiuitor. În toate aceste situații obiective, prezumția de culpă determinată de fapta ilicită de a nu depune în termen decontul pentru justificarea avansurilor, împreună cu documentele justificative, sau de a nu restitui în termen sumele rămase necheltuite, devine inoperantă, întârzierea nefiind imputabilă titularului de avans care este apărat astfel de răspunderea administrativă constînd în plata de penalizări de întârziere.

În acest fel se înlătură situațiile inechitabile în care, pe baza reglementării anterioare din care lipsea o dispoziție similară celei analizată, se reținea obligația de a plăti „majorări de întârziere” și în cazul cînd nedecontarea în termen a avansului sau nerestituirea în termen a sumei necheltuite se datora forței majore, deci elementul de culpă lipsea.

● Ținînd seama de criteriul social al echității și umanismului socialist în dimensionarea răspunderii, Regulamentul instituie **plafonarea limitelor maxime** a penalizării de 0,50% pe zi de întârziere, în sensul că suma percepută ca penalizare de întârziere nu va putea depăși nivelul debitului datorat. Este

pentru prima dată cînd plafonarea maximumului penalizărilor sau majorărilor de întârziere se extinde la alte categorii de creanțe decît cele reprezentînd debitele datorate bugetului de stat sau cele provenite din chirii¹. Măsura aceasta este deosebit de importantă dacă ținem seama că în frecvente cazuri, mai ales cînd executarea durează o perioadă mai îndelungată, cuantumul „majorărilor de întârziere” depășea de cîteva ori pe cel al debitului datorat în materie de avans în numerar.

● În practică s-a ridicat problema aplicării în timp a dispoziției legale de mai sus privind plafonarea maximumului penalizării de întârziere. Cum Regulamentul nu cuprinde vreo dispoziție tranzitorie în acest sens și întrucît legea nu este aplicabilă retroactiv decît dacă se dispune expres și neîndoios, în acest sens², sîntem de părere că plafonarea poate funcționa numai pentru penalizările de întârziere, născute după data intrării în vigoare a Regulamentului. În ce privește „majorările de întârziere” (denumirea anterioară a instituției juridice) care au început să curgă înainte de intrarea în vigoare a noului Regulament, li se aplică reglementarea anterioară și deci se datorează pînă la data plății creanței, chiar dacă în acest fel se depășește cuantumul debitului propriu-zis.

drd. Ioan CONDOR

1 A se vedea în această privință art. 158 alin. 3 din Legea finanțelor (nr. 9/1972) și art. 11 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași.

2 Vezi, Traian Ionașcu ș.a., *Tratat de drept civil. Volumul I Partea generală*. Editura Academiei R.S.R., București, 1967, pag. 79 și urm.

INTERFERENȚA TERMENULUI PRIVIND SOLUȚIONAREA CONTESTAȚIEI LA ORGANELE BANCARE PENTRU PENALITĂȚILE APLICATE CU TERMENUL DE EMITERE A DECIZIEI DE IMPUTARE

În baza art. 50 din Regulamentul aprobat prin Decretul Consiliului de Stat nr. 209/1976, unitățile bancare sînt abilitate a aplica unităților socialiste penalități pentru încălcarea disciplinei de casă.

Pct. 57 din Normele nr. 33/1977 privind organizarea și controlul bancar

asupra operațiilor cu numerar, emise de Banca Națională prevede că împotriva penalizărilor aplicate de organele bancare, unitățile socialiste pot face contestație la filiala sau sucursala băncii de care aparține organul care a aplicat sancțiunea.

Termenul de formulare a contestației este de 10 zile de la primirea extrasului de cont în care s-a înregistrat penalizarea.

Termenul de rezolvare a contestației este de 30 zile de la primirea acesteia de către directorul filialei sau sucursalei. Rezolvarea dată se comunică unității socialiste în cauză care, în termen de 10 zile de la comunicare, poate face întîmpinare la organele bancare ierarhic superioare.

În cele ce urmează ne propunem a analiza efectul termenelor legate de contestațiile și întîmpinările sus menționate, asupra termenului de 60 zile de emiteră a deciziei de imputare, prevăzut de art. 108 (2) din Codul muncii.

Deoarece activitatea de control bancar se desfășoară în baza regulilor prevăzute în circulara nr. 53/1970 a Băncii Naționale, actele de control (procese-verbale, acte de constatare) sînt aduse la cunoștința conducătorului, iar penalizările ce urmează a se prelua din contul unității trebuie să fie menționate în acte proces-verbale. Prin consecință, data de la care curge termenul de 60 zile pentru emiteră deciziei de imputare va fi aceea a înregistrării actului de control la registratură și nu data de la care se preia suma din contul unității, mai ales că — în marea majoritate a cazurilor — extrasul de cont bancar nici nu este adus la cunoștința directorului.

Într-adevăr, la data înregistrării actului de control, prejudiciul unității este cert, atît în ce privește producerea sa cît și cuantumul la care se va cifra. În situații similare, Tribunalul Suprem colegiul civil prin decizia nr. 1482/1967 (Repertoriu p. 573 nr. 448) și decizia nr. 640/1972 (Repertoriu p. 278 nr. 87) a considerat ca inacceptabilă ideea că pînă la luarea sumei din contul unității nu ar exista pagubă și că prejudiciul s-a născut abia la această dată. Aceasta ar însemna că dauna nu s-a născut din fapta

ci din luarea sumei din contul
 , adică ar contrazice o reali-
 obiectivă (Tribunal Suprem deci-
 36/1973 în compunerea prevă-
 e art. 39 alin. 2 și 3 din legea
 organizarea judecătorească).

celăși interval de timp de 60
 situează însă și termenele pre-
 de pct. 57 din Normele citate
 e conducerea unității poate for-
 contestație împotriva penalizării
 e, de soluționare a acestei con-
 și — eventual — de intro-
 a întâmpinării la organele ban-
 erarhic superioare, în cazul în
 unitatea este nemulțumită de mo-
 care a fost rezolvată con-

naște firesc întrebarea dacă a-
 termene întrerup sau suspendă
 ul de 60 zile prevăzut de art.
 o din Codul muncii, ceea ce ar
 na ca directorul unității să pro-
 la stabilirea răspunderii mate-
 a celor vinovați de plata acestor
 ții după sosirea rezultatului de-
 de la organele bancare com-
 e ori, dimpotrivă, termenul de
 e a deciziei de imputare este
 tat de curgerea termenelor sus-
 onate.

siderăm că termenul din Codul
 i nu este întrerupt și nici sus-
 prin introducerea contestației
 întâmpinării la organele bancare,
 ind neafectat de utilizarea acese-
 i de atac cu caracter adminis-

vele ce le invocăm în susține-
 acestei opinii sînt următoarele :

printre cauzele sau motivele de
 opere și suspendare a prescrip-
 revăzute de Decretul nr. 167/1958
 ureauă cele sus menționate ;
 instanța noastră supremă care a
 t că termenul de 60 zile fiind de
 ipție este susceptibil de întreru-
 și suspendare (Decizia de îndru-
 nr. 5/1974 pct. 3), nu a men-
 printre cazurile de suspendare
 oducerea contestației sau a în-
 ării sus menționate ;

în situații similare, Plenul Tri-
 ului Suprem prin decizia sa de
 nare nr. 1/1976, pct. 3, a sta-
 ă cererea de rearbitrare nu a-
 ză termenul de 60 zile în care
 a constatată prin hotărîre jude-

cătorească urmează a se recupera pe
 căile prevăzute de Codul muncii.
 Pentru identitate de rațiune se im-
 pune o soluție similară și în cazul de
 față ;

— în fine, un argument de ordin
 practic, dar nu mai puțin semnificativ.
 Dacă unitatea nu emite decizia de
 imputare în termen de 60 zile de la
 data înregistrării actului de control —
 dată care coincide cu luarea la cu-
 noștință a pagubei — și așteaptă so-
 luționarea contestației și a întâmpină-
 rii de către organul bancar compe-
 tent — există riscul ca penalitatea apli-
 cată să fie considerată bine aplicată și
 deci definitivă și prin consecință uni-
 tatea să piardă termenul prevăzut de
 art. 108 (2) din Codul muncii. Într-un
 eventual litigiu de muncă persoana
 căreia i s-a imputat suma va putea
 invoca tardivitatea emiterii deciziei
 de imputare, fapt ce ar atrage răspun-
 derea materială a celui din a cărui
 vină a fost depășit termenul de 60
 zile.

J. COSTIN

PRACTICA COMISIILOR DE ARBITRAJ INTERNAȚIONAL

CALITATE NECORESPUNZĂTOARE — PROCEDURA DE COMUNICARE

Prin acțiunea introdusă la Comisia
 de arbitraj din București cumpărăto-
 rul a solicitat penalități, ca urmare a
 faptului că vânzătorul a livrat un uti-
 laj cu defecțiuni, fapt adus la cunoș-
 tință acestuia din urmă printr-un
 telex, expediat în timp util.

Vânzătorul-pîrit a invocat prescrie-
 rea dreptului la acțiune a reclaman-
 tului, invocînd prevederile paragrafu-
 lui 104, pct. 2, din C.G.L.—C.A.E.R.
 1968, potrivit căruia în cazul unei re-
 clamații privind calitatea formulate
 telegrafic sau prin telex acesta avea
 obligația să confirme reclamația sa
 printr-o scrisoare, în cel mult 7 zile
 lucrătoare de la data expedierii tele-
 gramei sau a telexului, dar în limi-

tele termenului stabilit prin paragra-
 ful 72, lit. c, din C.G.L.—C.A.E.R. 1963
 (6 luni de la data livrării) ; cum re-
 clamantul nu a confirmat telexul prin
 scrisoare, înseamnă că a pierdut drep-
 tul de a se adresa arbitrajului.

Comisia de arbitraj, prin Hotărîrea
 nr. 102/1974 a înlăturat apărarea pî-
 ritei pe considerentul că aceasta a dat
 curs reclamației prin telex, trimitînd
 un tehnician care a constatat defec-
 țiunea ; în aceste condiții scrisoarea
 de confirmare a reclamației nu mai
 era necesară.

CONSECINȚELE ÎNTÎRZIERII ÎN REMITEREA INSTRUCȚIUNILOR DE EXPEDIERE

La acțiunea introdusă la Comisia de
 arbitraj din București de un cumpă-
 rător extern, prin care se solicită pe-
 nalități de întîrziere în livrarea măr-
 furilor contractate, vânzătorul român
 a formulat o apărare, prin întâmpina-
 re, care poate fi astfel rezumată :

— prin contractul comercial inter-
 național s-a prevăzut obligația cum-
 părătorului de a remite vânzătorului
 instrucțiuni de expediere cu 45 de
 zile înainte de începerea trimestrului
 în care trebuia efectuată livrarea ;
 — în speță, în loc de 15 noiembrie
 1973, instrucțiunile au fost remise la
 7 ianuarie 1974, deci în interiorul tri-
 trimestrului în care urma să se facă li-
 vrarea ;

— drept urmare — susține pîrita —,
 termenul de livrare (31 martie 1974)
 se decalază cu 51 zile, corespunzător
 întîrzierii în remiterea instrucțiu-
 nilor (în loc de 15 noiembrie 1973, 7
 ianuarie 1974) ;

— așa fiind, cumpărătorul avea
 dreptul să solicite penalități de întîr-
 ziere nu de la 1 aprilie 1974, ci de la
 22 mai 1974.

Prin Hotărîrea nr. 84/1976, Comisia
 de arbitraj înlătură apărarea formu-
 lată de pîrită, cu următoarea mo-
 tivare :

„Așa cum s-a arătat, pîrita consi-
 deră că din moment ce s-a stabilit
 ca termen de livrare trim. I/1974, a-
 ceasta poate însemna orice zi a trimes-
 trului, inclusiv 31 martie ; așa fiind,
 calculul perioadei de decalare, care
 este egală cu numărul zilelor de în-
 tîrziere în trimiterea instrucțiunilor

trebuie să înceapă din ziua următoare termenului de livrare, adică de la 1 aprilie 1974.

Modul de calcul preconizat de pîrîtă este defectuos, deoarece întîrzierea în trimiterea instrucțiunilor este calculată în raport cu prima zi a perioadei (1 ianuarie 1974), iar decalarea termenului de livrare în raport cu ultima zi a acestei perioade (31 martie 1974).

Un asemenea mod de calcul este contrar scopului termenului stabilit pentru trimiterea instrucțiunilor, acela de a da posibilitatea vînzătorului să facă demersurile și formalitățile necesare pentru obținerea mijlocului de transport.

A decala livrarea pe motiv că instrucțiunile de expediere au fost trimise cu întîrziere în raport cu termenul contractual, deși ele au fost primite de vînzător cu mai mult de 45 zile înainte de ultima zi în care se putea face livrarea, ar însemna să se deturneze scopul acestui termen, printr-o interpretare formalistă a clauzelor contractului, contrară principiului executării cu bună credință a obligațiilor, promptitudinii și celerității care trebuie să caracterizeze operațiile de comerț exterior. Nu se poate admite ca o livrare care trebuia să se facă, potrivit contractului, cel mai tîrziu la 31 martie 1974, să se amîne, fără consecințe, pînă la 22 mai 1974 pe motiv că expedierea mărfii nu s-a putut face, deși instrucțiunile fuseseră primite încă de la 7 ianuarie 1974...“.

Al. D.

INTREBĂRI-RĂSPUNSURI

● **C. STANCA** — București, întreabă dacă retragerea din contul antreprenorului general a contravalorii lucrărilor de construcții-montaj necorespunzător executate este de atributul exclusiv al băncii, ori poate fi dispusă și prin hotărîre arbitrală.

Potrivit practicii arbitrale constante, arbitrajul este competent să dispună,

prin hotărîre, retragerea din contul antreprenorului a contravalorii lucrărilor neexecutate sau executate necorespunzător.

● **M. DORNESCU** — Ilfov, solicită lămuriri cu privire la unitatea care trebuie să suporte penalitățile aferente neridicării unor produse în situația în care neridicarea s-a datorat verigii intermediare care a contractat cu furnizorul efectiv alte sortimente decît cele prevăzute în contractul încheiat cu beneficiarul efectiv.

În situația descrisă de dv., beneficiarul efectiv nu poate fi ținut răspunzător, deoarece i s-au pus la dispoziție alte sortimente decît cele contractate pe care a fost în drept să nu le ridice. Răspunderea revine verigii intermediare care, prin defectuoasa corelare a contractelor încheiate, a determinat neridicarea produselor

● **L. BOCĂNICI** — Craiova, se interesează de condițiile în care unitățile C.A.P. răspund patrimonial pentru neîndeplinirea integrală a obligațiilor contractuale asumate cu privire la livrarea produselor agrozootehnice.

Potrivit dispozițiilor pct. 9 din contractul model pentru furnizarea produselor agrozootehnice, unitățile C.A.P. sînt apărute de plata penalităților și a despăgubirilor dacă unitatea beneficiară a primit la termenele contractuale de la unitățile cooperatiste agricole din județ cu care a contractat, cantitățile de produse care i se cuveneau în total.

Sînt exceptate de această reglementare semințele și materialul săditor.

● **S. IUSUF** — Constanța, întreabă dacă unitatea cu atribuții de comerț exterior importatoare răspunde pentru faptul că furnizorul străin nu a acceptat micșorarea ritmului livrărilor prevăzute în contractul extern, provocîndu-se astfel pagube prin nedescărcarea vagoanelor în termen.

Unitatea cu atribuții de comerț exterior importatoare, lucrînd în calitate de comisionară, răspunde numai pentru faptele proprii, iar nu pentru cele ale furnizorului străin. În situația dată, răspunderea ei poate fi angajată numai pentru omisiunea culpabilă de a nu fi folosit toate mijloacele legale

pentru a obține modificarea contractului extern în sensul solicitat de tatea beneficiară comitentă.

● **I. CONSTANTIN** — Ilfov, întreabă dacă este justificată întîrzierea tății beneficiare în achitarea contului produselor livrate pe motivul cunoașterii temeiului legal al prețului.

Răspunsul este afirmativ cu condiția ca unitatea beneficiară să nu fi în mod obiectiv, posibilitatea de cunoaștere a temeiului legal al prețului și să nu fi consemnat produsele.

● **H. BENEĂ** — Aiud, se interesează de răspunderea care intervine în cazul încasării unor sume nejustificate în raporturile dintre două unități cooperatiste.

Dacă încasarea sumelor respectate a avut loc în cadrul unor raporturi rîrite din contracte economice încheiate în forma prevăzută de lege, se rează penalitățile de 0,3% pe zi prevăzute de art. 1 lit. h din H.C.M. 306/1970.

În cazul cînd încasarea sumelor a fost făcut în afara unor asemenea raporturi contractuale, unitatea socialistă impune să datorează dobînda legală de 6% an conform Decretului nr. 311/1968.

În ambele cazuri, se datorează despăgubiri în măsura în care penalitățile, respectiv dobînzile convenite acoperă în întregime prejudiciul cauzat prin încasarea unor sume în nejustificat.

H.

Revista ECONOMICĂ

SUPLIMENT

Redacția și administrația BUCUREȘTI
Calea Dorobanți, 25, Telefon 14
filiala Sector 1, București

Cont I.S.I.A.P. nr. 64 51 30 152, B

Tiparul:

Întreprinderea poligrafică „Informația”
str. Brezoianu, 25